

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

NR. 85, SEPTEMBER 2011

ISSN 1395-6744

NYT FRA LOKALHISTORIEN

UDGIVET AF LOKALHISTORISK SELSKAB FOR BRØNSHØJ, HUSUM OG UTTERSLEV

Brønshøj Kirke 1941
Akvarel af Johs. Viggo Pedersen

NYT FRA LOKALHISTORIEN udkommer fire gange om året. Eftertryk er tilladt efter aftale og med kildeangivelse.

Bladet modtager gerne indlæg fra medlemmerne, men redaktionen påtager sig intet ansvar, hverken for indhold eller for korrektur.

Redaktion: Jens Peter Gjaldbæk og Thomas Viggo Pedersen (ansvarsh.). Kommitteret til redaktionen: Svend Olsen

Indhold

Utterslev Skole, Brønshøj Boldklup	side 3
Stormen på København	side 7
Biblioteket på Vibevej	side 10
Spørgehjørnet	
Utterslev Torv	side 12
Hvilke sogne?	side 14
Nørrebro Station	side 16
Drama i Emdrup	side 18
Arrangementer	side 19
Adresseliste	side 20

E-mail service til Selskabets medlemmer

Som supplement til afsnittet arrangementer i "Nyt fra Lokalhistorien" vil bestyrelsen gerne udsende oplysninger om Selskabets arrangementer på e-mail. Hvis du ønsker at modtage e-mails om disse, bedes du indsende egen e-mail-adresse til kasserer Bo Öhrström på adressen bo.oehrstroem@gmail.com

UTTERSLEV SKOLE OG BRØNSHØJ BOLDKLUB

I MIDTEN AF 50'ERNE

af Mogens Bille

Mit første indre billede fra min barndoms Utterslev går tilbage til 1950, hvor jeg med min morfader i hånden har spadseret de få meter fra mit barndomshjem på Hyrdeledet 6 op til Horsebakken, hvor vi sammen betragtede byggeriet på den nærliggende Utterslev Skole, der blev opført af kasserede flygtningebaracker. Da min morfar døde i 1951, kan jeg tidsfæste årstallet så præcist – selv om jeg kun var 3 år gammel.

Få år senere - nærmere bestemt d. 12/8 – 1954 – begyndte jeg i 1.c på Utterslev Skole hos lærer Mads Jepsen (se i øvrigt billedet fra trappen ved mit barndomshjem). Utterslev Skole var en anneksskole til Bispebjerg Skole, så det var skoleinspektør Jørgensen fra denne skole der bød os velkommen denne morgen. Jeg mener faktisk at kunne huske, at han udtrykte sin glæde over at være på denne lille hyggelige skole, og han godt kunne tænke sig at have sit kontor på Utterslev Skole i stedet for ”menneskemylderet på Bispebjerg Skole”! Men det er nok noget, som min moder senere har genfortalt. Men alle vore mødre (og kun mødre) fulgte os denne morgen – i dag er det heldigvis en skøn blanding af fædre og mødre.

Mads Jepsen var en dejlig klasselærer med et rart ansigt, og så var han en blændende god fortæller, der formidlede både Det gamle Testamente og Dyrene i Hakkebakkeskoven på allerbedste vis. Vi havde ham i stort set alle fag – jeg mindes ikke vi havde andre lærere end Jepsen i de to første skoleår – og jeg sad på tredje bord i dørrækken sammen med Søren Paulsen oppe fra Storkebakken, hvis fader havde den store møbelforretning på hjørnet af Hyrdevangen og Frederikssundsvej lige ved ”Gyngeparken”, som vi kaldte den.

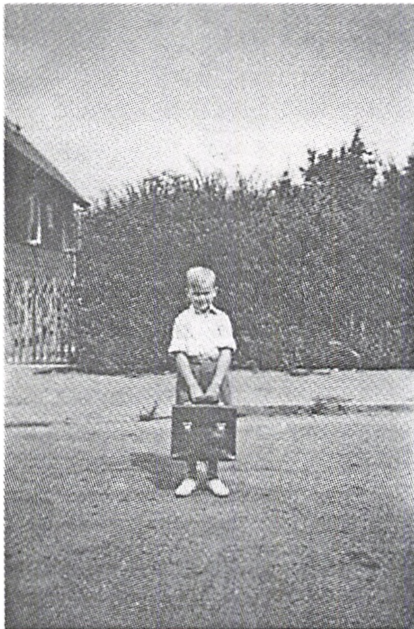
Det var en tryk skolegang med kun 200 børn på den lille skole, hvor pigerne og drengene var adskilt i pigeklasser og drengklasser, og hvor vi stillede op på to snorlige rækker, når skoleklokken ringede ind. Gårdvakterne var enten Kolding Nielsen eller fru Jaral – og der var bestemt ingen af de to der havde disciplinærproblemer. Kolding Nielsen var frygtindgydende, når han spankulerede rundt i

skolegården – stor og mægtig med nakken lidt tilbage – men han havde altid 4-6 børn (piger og drenge) der hang ved hans arme. Fru Jaral satte mig engang op ”til væggen” ved vores pavillon, fordi jeg havde skubbet en bagvedstående (som havde skubbet mig), da vi stod på række inden vi klassevis fik lov til at gå ind – rækkefølgen blev afgjort af, hvor pænt og stille vi kunne stå.

Af øvrige lærere husker jeg i dag kun frk. Henriksen, som var en elskelig ældre dame, frk Højer (som vist nok var lidt skrap) - samt Lønhus, som jeg fik som klasselærer i tredje klasse. Men der var vist også noget med en hr. Schmidt og lærer Andersen?

Vi var 36 drenge i klassen, som socialt var opdelt i de ”pæne” børn fra villakvartererne omkring Hyrdevangen, Skolevengen, Storkebakken samt villavejene omkring Mosesvinget. Og så var der kammeraterne ovre fra arbejderkvarterene omkring Rentemestervej, Smedetoften og Ringertof-

ten - og endelig var der jo Roald og Ronald, der boede i ”barakkerne” ovre på Skoleholdervej lige efter Rønnows Vaskeri.

Jeg husker, at fattigdom kunne ”lugtes” her i midten af 50’erne, hvor bad stadig var noget der foregik én gang om ugen derhjemme – og hvor der så i øvrigt ligeledes én gang om ugen var badning i gymnastiksalen, hvor der kom en bademester (jeg har lige p.t. glemt hans navn) som uddelte krøluld og små stykker sæbe, og efter indsæbningen gik vi så på rækker igennem de tre brusere – afsluttende med at ”bademesteren” tog vandslangen med det kolde

vand og spulede os. Som sagt er jeg ikke sikker på hans navn – men til gengæld kan jeg stadig genkalde mig duften af hans pibetobak, som han indtog i rigelige mængder under badningen. Under afklædningen åbenbarede en bunke møgbeskidt undertøj med ”bremsespor” samt sure sokker, der vidnede om, hvor besværlig tøjvask var på det tidspunkt. Jeg husker også de sorte ringe af snavs rundt om halsen på en del af mine kammerater, der ligeledes vidnede om hygiejnens trange vilkår helt her op i midten af 50’erne. Fattigdommen kunne lugtes!

Jeg husker også fra skolegården en række skolekammerater med hareskår, dværgvækst samt benskiner p.g.a. af polio og børnelammelse, der jo hærgede Danmark

i begyndelsen af 50'erne – velfærdssamfundet havde bestemt endnu ikke gjort sit indtog.

I spisefrikvarteret blev der uddelt $\frac{1}{4}$ l sød- eller kærnemælk, en madpakke med fire halve (frivillig ordning) – samt en rød vitaminpille. I en periode fik jeg også madpakke på skolen – men kunne som regel kun spise halvdel og bad Jepsen om lov til at tage "resten med hjem" – jeg kunne

ganske enkelt ikke fordrage fiskefrikadellen og makrelsalaten – men til gengæld var ekstramadderne (fedtemadder og syltetøjsmadder) særdeles populære.

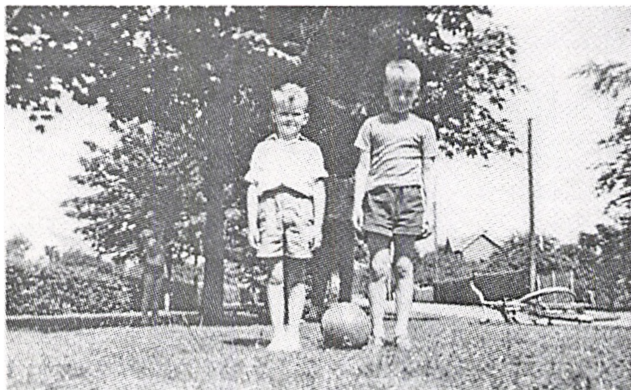
En af mine klassekammerater – Ib Scheiding – boede oppe på Ravneholmsvej – og han kom hver morgen kl. 7.50 og ventede trofast nede foran havelågen – Hyrdeledet 6 - efter højt og tydeligt at have råbt: ding ding! Ib legede altid sporgvogn – jeg tror han var linje 7 – hvorfor han fik kælenavnet Ib Scheidingeling. Ib ville i dag garanteret være blevet udstyret med en diagnose med adskillige bogstaver – men dengang i 50'erne var han bare lidt sær. Han var genial til regning og kunne alle de store tabeller inden udgangen af 1. klasse, hvor lærerne morede sig med at stille hovedregningsstykker som: "Ib – hvad er 17×17 ?" Ib kløede sig i hovedbunden, hvorefter det korrekte svar faldt umiddelbart efter. I dag ville man nok kalde ham for en anelse autistisk!? Ib sagde ofte med en vis selverkendelse: "Ib har pip"!

Vi var i motorcyklernes og shagpiernes epoke. Både Jepsen, Lønhus og Kolding Nielsen røg pibe, de kom alle tre hver morgen på deres motorcykler: Kolding Nielsen på en Nimbus med sidevogn, der senere blev udskiftet med en blå Hillman – og Jepsen og Lønhus kom på to fuldstændig ens, røde Jawa(?) - motorcykler – dog i modsætning til Kolding Nielsen: "solocykler". De var ret "seje" i deres læderjakker, motorbriller og styrthjelme.

Når der var fødselsdag, blev der sunget fødselsdagssang og råbt hurra, medens fødselaren sad oppe foran tavlen med generte røde kinder, hvor Jepsen havde tegnet et rødt Dannebrogflag. Vi havde også fødselsdagskort med til særligt udvalg-

te kammerater, hvor der var indbydelse til f.eks. den kommende fredag fra kl. 14.00 – 17.00. Når dagen og tidspunktet indtraf, så mødte man op i sit pæne tøj med en tokrone pakket ind i en serviet – og med formaninger om ikke at svine sit pæne tøj til. Jeg husker særligt én børnefødselsdag, fordi den foregik omme i barakkerne på Skoleholdervej hos Ronald. Barakkerne havde et meget blakket ry i Utterslev - for nu at sige det mildt! Det var de absolut dårligst stillede, der boede her – mange af dem arbejdsløse, som man ofte kunne se komme ud med stærkt slingrende gang fra såvel Jægerkroen som Ny Jægerkro omkring gadekæret. Jeg var stærkt ængstelig ved tanken om den forestående fødselsdagsfest i barakkerne – men mødte dog op med min tokrone, drak kakao og spiste lagkagen – efter at have indtaget den forbandede bolle som man egentlig ikke kunne spise, og som lavede ”klumper i halsen”. Da vi var færdige, skulle vi ud og lege på barakkernes legeplads – men inden vi nåede derud kom Ronalds fader hjem – skidefuld og ”på rulleskøjter” – og han skulle rigtig være sjov og underholde gæsterne med sang og

tryllekunster! Stakkels, stakkels knægt – og måske også stakkels, stakkels fader.

Skolelæge- og tandlægebesøg foregik på Bispebjerg Skole, som jeg husker specielt, fordi man var nødt til at passere den forbandede, ilde lugtende sæbefabrik på Rentemestervej, der afkogte selvdøde dyr –

men naturligvis også fordi Bispebjerg Skole var så skræmmende stor! Vi blev sendt derover to og to og fik udboret vores kindtænder og fyldt dem op med endeløse sølvplomber, inden vi atter vandrede hjem over Utterslev Torv, trak tiden ud så længe vi nu turde – inden vi atter indfandt os på vores lille, forholdsvis trygge Utterslev Skole.

April måned 1957 flyttede vi fra Hyrdeledet til Ballerup, hvor mine forældre overtog bryggeriet Stjernens øldepot. Og kort efter forlod både Jepsen, Lønhus og Kolding Nielsen Utterslev Skole for alle tre at få job på en nyopført skole i Herlev – nemlig Elverhøjsskolen. I 6.a sad i vinduesrækken en sød pige med fletninger ved navn Lisbeth, som fik både Lønhus og Kolding Nielsen som lærere. Mange år senere blev vi klassekammerater på det nyopførte Ballerup Gymnasium, blev kærestere, senere gift og fik to børn sammen. Den ene – vores søn Niels – bor i dag i Skolevangen 11 med sin kone og sine to små drenge i et hus, som jeg utallige

gange har passeret, når jeg om søndagen med de store drenge fra Hyrdeledet spadserede op til Bella Bio og så de to eftermiddagsfilm, hvoraf den ene altid var med Hoppalong "Klatskid" (= Cassidy).

Fornylig spadserede jeg med mit barnebarn, August 3 år, på den lille sti der fører fra Hyrdeledet op til Horsebakken på nøjagtig samme sted, hvor jeg for 60 år siden gik med min morfar – og sådan hænger tingene stadig så smukt sammen her i Utterslev.

STORMEN PÅ KØBENHAVN 1659

– ET ERINDRINGSSTED GENNEM 350 ÅR

anmeldelse af Kaare Vissing

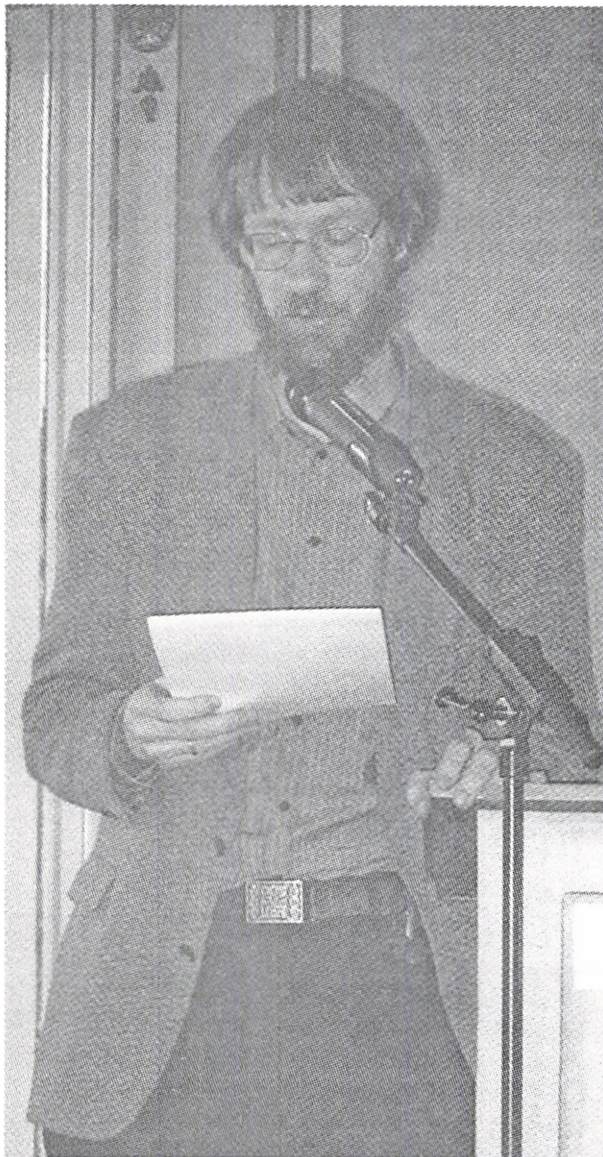
Med sin bog "*Stormen på København 1659 – Et københavnsk og nationalt erindringssted gennem 350 år*" sætter lektor Sebastian Olden-Jørgensen en

af de mest afgørende begivenheder for sit lands eksistens i historisk perspektiv. For bogen er kun sekundært en skildring af svenskerens storm på København natten til den 11. februar 1659, mens den primært er en gennemgang af, hvorledes man siden har erindret den sejr, som sikrede Danmarks fortsatte eksis-

En del af publikum under Sebastian Olden-Jørgensens foredrag på Københavns Museum den 10. februar 2009. I forreste række ses yderst til venstre Lars Cramer-Petersen, der mere end nogen anden har sat Svenskekrigene 1657-60 på Brønshøjkortet, bl.a. med bogen "Danmarks skæbnetime". Billedet pryder side 120 i det her anmeldte værk. (Foto: Kaare Vissing)

stens som selvstændig nation. Dermed bliver bogen nok så meget historien om senere generationers syn på tilværelsen som historien om generationen, der oplevede begivenheden.

Sebastian Olden-Jørgensen under sit foredrag på Københavns Museum den 10. februar 2009

Udgangspunktet for bogen er det foredrag, som Olden-Jørgensen holdt på Københavns Museum den 10. februar 2009 som led i fejringen af 350-året for Stormen på København. Bogen byder naturligvis på en kraftig uddybelse af dette foredrag, men sætter lige som dette fokus på jubilæerne, ikke mindst 1859 og 1909, hvor de nationalliberale hhv. de nationalkonservative i stor stil fejrede den danske sejr. At 300-årsjubilæet i 1959 blev en afdæmpet affære svarer ganske godt til, at den danske befolkning da stod på tærskelen til 60'ernes overflodssamfund – så glemmer man let, hvor man kommer fra.

Bogens tema er "Stormen på København 1659" som *erindringssted*. Desangående bygger Olden-Jørgensen på den franske historiker Pierre Nora (født 1931), der i 1980'erne indførte begrebet "les lieux de mémoire" (erindringsstederne), der ikke alene kan være monumenter og minde-

fester, men også hyldesttaller, opslagsværker og mu-

seer. Siden er definitionen på et erindringssted blevet skærpet til ”et virkeligt eller symbolsk sted, hvor et fællesskabs kollektive erindring materialiserer sig”. Ergo er et erindringssted ikke nødvendigvis et fysisk sted – som mange nok ville forvente – men kan også være et sted i overført betydning som f.eks. en begivenhed, en person, en institution eller et værk. Det afgørende er, at det udtrykker et fællesskabs følelser og identitet.

”Stormen på København 1659” er et såkaldt født erindringssted. Ikke så snart havde man forsvaret hovedstaden og dermed på længere sigt landet, før man erindrede sig sejren ved at slå mønt deraf – i bogstaveligste forstand – og det blev bestemt at gøre den 11. februar til national helligdag, hvilket man overholdt helt frem til 1766 – altså i over hundrede år. Da gik erindringen i dvale, og den genopstod først i 1859 og 1909, da nationalismen blomstrede – ikke mindst som modtryk til truslen fra syd.

Jesper Klein og John Cornelius Rægaard den 27. maj 2009 foran det ene af de tre just afslørede telte, der udgør Carlstad-monumentet på Brønshøj Torv. (Foto: Kaare Vissing)

Som nævnt ovenfor blev fejringen i 1959 en tam affære. Til gengæld glæder Olden-Jørgensen sig med sine historiebevidste læsere over fejringen i 2009, idet det lykkedes Borgerrepræsentationens Allan Mylius Thomsen og Gorm Gunnarsen,

begge Enhedslisten, og kultur- og fritidsborgmester Pia Allerslev m.fl. – på trods af lidet historiebevidste radikale og socialdemokrater – i samarbejde med Københavns Museum og dettes daværende afdeling Brønshøj Museum at få stablet en flot fejring på benene. I kapitlet herom fremhæves lokalhistorikeren Lars Cramer-Petersen og kunstneren Tøf alias John Cornelius Rægaard for det mindesmærke i form af tre telte, som Pia Allerslev under stor festivitas kunne indvie den 27. maj 2009 på Brønshøj Torv – hvormed Brønshøj fik sit helt eget erindringssted for Stormen på København 1659.

Bogen er noget af det bedst begavede, der nogensinde er skrevet om en af de mest betydningsfulde begivenheder i Danmarkshistorien, og fordi Carl X Gustav opførte sin belejringsstad Carlstad i Brønshøj 1658-60 tillige den mest betydningsfulde begivenhed i denne bydels lokalhistorie. Derfor bør enhver med interesse for Brønshøjs historie erhverve sig værket!

Sebastian Olden-Jørgensen: ”Stormen på København – Et københavnsk og nationalt erindringssted gennem 350 år”, 172 sider, Museum Tusulanums Forlag, 2011, 200 kr.

BIBLIOTEKET PÅ VIBEVEJ

af Edel Juelsholt

fra Historiske Meddelelser fra København 1985, udg. af Københavns Kommune

Biblioteket ved Borups Allé med adresse Vibevej 52 blev oprettet i januar 1925 som den fjerde af de såkaldte udlånsstationer: små biblioteker med indskrænket udlånstid, uden læsestue og med begrænset bogbestand. Borups Alle, eller »Fuglevej«-kvarteret, på det ydre Nørrebro bestod efter 1. verdenskrig mest af mark- og kolonihaveområder ; men hovedstadens stærkt ekspanderende befolkning behøvede boliger, så disse arealer blev nu inddraget til bebyggelse, og i en af de almennyttige boligselskabers ejendomme her fik kommunebibliotekerne rådighed over en førstes als lejlighed med fire værelser. Rummene var ret store efter datidens forhold, de tre af dem indrettedes til udlånslokale, og det fjerde blev kontor for personalet.

Biblioteket blev flittigt benyttet af den efterhånden store befolkning, og i de næste 15 år var tilgangen, så stor, at lokalerne blev for små til en forsvarlig publikums betjening, og i 1942 fremkom da også et konkret forslag om opførelse af en selvstændig biblioteksbygning på hjørnet af Rørsangervej og Mågevej til afløsning af lokalerne på Vibevej. Det følgende år var bevilling og planer helt færdige til igangsættelse af projektet, men manglen på materialer i de sidste krigsåre satte en stopper for al byggeaktivitet. I de første efterkrigsår viste benyttelsen en nedadgående tendens, og da der igen kunne noteres fremgang, blev den knap så markant

Biblioteket på Vibevej kort før lukningen (Gregers Nielsen, foto)

for Vibevej som for de øvrige afdelinger af kommunebibliotekerne. - Bydelen var udbygget og uden nye tilflyttere, og Borups Alle blev efterhånden en stærkt trafikeret motorgade med midterrabat, en mærkbar forhindring for den vestlige bydels beboere. Bibliotek

ets bogbestand voksede, og lokalerne var næsten fyldt til bristepunktet, selv toilet-rummet måtte inddrages til bogmagasin, en bogvogn til fordeling af bøger var der ikke plads til, og det var stadig den gamle kakkellovn, der skulle klare opvarmningen - til stort besvær for personalet, men frem for alt blev savnet af en børneafdeling mere og mere følelig.

Flytningen af biblioteket i Stefansgade til nye lokaler på Svanevej i 1962 var indledningen til Vibevejs endelige stagnation, kun 700 m derfra lå nu et stort, nyt bibliotek med en børneafdeling. Selvom Vibevej havde sin egen atmosfære med hygge og god tid til den enkelte låner, kunne man i de gamle, små lokaler, der i en næsten halvtredsårig periode aldrig havde været underkastet nogen form for modernisering eller udvidelse, ikke imødekomme de krav, der stilles til et moderne

bibliotek, og i 1973 blev nøglen så drejet om for altid. - Bogbestanden blev overført til det nye bibliotek i Tingbjerg, og lånerne blev henvist til at benytte biblioteket på Svanevej eller bogbussen ved stoppestedet Borups Alle/Hvidkildevej.

Bibliotekets organisatoriske tilhørsforhold har været omskiftelige. Ved oprettelsen i 1925 blev det direkte underlagt hovedbiblioteket. Da Valby i 1936 blev kredsbibliotek, knyttedes det som udlånsfilial hertil for i 1961 at blive overflyttet til kredsbiblioteket i Vanløse.

SPØRGEHJØRNET

Lidt lokalhistorie fra Utterslev Torv

Kære Christian Kirkeby

Jeg skriver til dig, fordi jeg ved et tilfælde, er kommet i besiddelse af et eksemplar af *Nyt fra Lokalhistorien*, nr. 81, september 2010. Det der fangede min interesse, var Grethe Billes artikel om Utterslev Torv. Min kone og jeg drev nemlig forretning der i 21 år, og vi er ikke nævnt i beskrivelsen af forretningslivet på Torvet. Vores forretning hed *Trikotage Magasinet* og lå i nr. 18. Vi startede den i 1952 og afhændede 1973.

De fleste forretninger var det, man kunne kalde mand og kone forretninger. Det var egentlig meget hyggeligt. Det drejer sig om ejendommen Utterslev Torv nr. 20 og 18 samt Skoleholdervej 50 og 48. Da vi startede i 1952 var der følgende forretninger: På Hjørnet af Hjortholms Alle var det en købmandsforretning ejet af Regnar Sørensen. Til højre for opgangen til nr. 20 havde Fru Meyer en Kjøleforretning. Så fulgte en Viktualieforretning som hr. og fru Thomsen ejede. Så fulgte Trikotage Magasinet. Til højre for opgangen til nr. 18 kom Slagter Vestergårds forretning, hvor fruene også var med. Den sidste butik var en Tobaksforretning.

Skoleholdervej nr. 50 var en Herrefrisør. Der hed indehaveren Nihøj. I årene hvor vi var på Torvet, skiftede nogle forretninger indehaver. Det er jeg ikke i stand til at gøre rede for. Men i slutningen af 60'erne købte vi Thomsens viktualieforretning og slog de to butikker sammen og ændrede vareudvalget fra blandet manufaktur til mere modepræget vareoplæg. Udviklingen i detailhandlen med butikcentre med deraf ændrede indkøbsvaner var mere eller mindre "døden" for en lokalitet som Utterslev Torv. Grethe Billes beskrivelse af Torvet er ellers ret præcis og morsomt skrevet. Hun har fået mange detaljer med. Hendes placering af nr. 18 på kortskitsen på side 6 er forkert. Nr. 18 lå som, jeg har beskrevet ovenfor, i ejendommen til højre for Hjortholms Alle. Billedet på side 8 viser netop Utterslev

Torv 18. Trikotage Magasinet lå til venstre herfor. De tre butikker mellem de to opgange er nu lavet om til lejligheder.

På grunden mellem Skoleholdervej og Dortheavej lå der, før Mosaik Trosamfund byggede deres plejehjem, dels et lille bondehus og Grøntboden hvor Felix og Else solgte grøntsager, som de dels selv dyrkede på jorden omkring deres lille biks og fik hjem fra Grønttorvet. De var meget søde og flittige mennesker.

Da jeg startede i 1952, var jeg alene i butikken de første måneder. Men jeg fandt hurtigt ud af at ansætte en dame. Hun hed Inger Christensen. Vi var jævnaldrende - og ja vi blev gift i november 1954.

Vores første lejlighed lå på hjørnet af Torvet og Rentemestervej. Det skal med, at vi stadig lever i bedste velgående sammen. I forbindelse med Pastor Klausens indsamling af frimærker til den nye kirke blev vi involveret med indsamling af aviser, som jeg bundtede og opbevarede i kælderen under butikken. Når bunken blev tilstrækkelig stor, blev de hentet og solgt. Det var vores lille bidrag til frimærkekirken.

Kvarteret omkring Torvet, hvor kunderne boede, var et arbejderkvarter. Kommunen ejede de fleste ejendomme med små billige lejligheder og mange børn. Det var dejlige mennesker. Når de kom ind hos os, havde de brug for at snakke. Det var altid meget hyggeligt. Vi følte os nogle gange som en slags skriftestol. Det forpligtede os til aldrig at fortælle det, vi blev betroet til andre. Da jeg nu var blevet opmærksom på Jeres forening, søgte jeg på nettet og fandt på Jeres hjemmeside igen en artikel af Grethe Bille.

Hun fortæller rigtig godt om sin opvækst. Om hendes vej til skole, skøjtebanen og BellaBio. Et af afsnittene handler om Bellahøj Skole. Der omtaler hun med stor begejstring sangundervisningen. "Sang Christian" hed Ove Michael Laurberg Christiansen. Det er min far. Jeg ved ikke om han kunne lide sit øgenavn. Han omtalte det aldrig hjemme.

Under krigen dannede han et skoleorkester og et sangkor med elever fra skolen. Noderne sad han hjemme og skrev ud i hånden for at spare skolen for den udgift. Prøverne foregik på skolen efter arbejdstid og var ikke lønnet. Derfor tror jeg det var en stor skuffelse for ham, at da krigen sluttede, tabte de unge mennesker lysten til at forsætte. Han havde virkelig lagt et stort arbejde i det gennem flere år. Orkesteret hørte vi spille i Aulaen ved forskellige lejligheder.

Med venlig hilsen Henning Laurberg Christiansen, Gentofte

Kære Henning Christiansen

Tak for din lange redegørelse for ikke blot butikkerne omkring Utterslev Torv men også livet omkring Torvet. I februar-nummeret af *Nyt fra Lokalhistorien* offentliggjorde vi en fuldstændig registrering af butikkerne omkring Torvet i 1950-1965 og 1998 fra en af vores medlemmer. Faktisk har vi også udover *Historisk Notat nr. 8: Utterslev - Fra landsby til åndehul i Storbyen* har vi historisk *Notat nr. 13 Erindringer fra Utterslev* (se bogomtale og bogkøb på www.lokalhistorie.webbyen.dk). I en artikel i et kommende nummer har vi fotografier tilbage til 1950'erne. Det må siges at der er sket store forandringer af Torvet, da det faktisk op i 1960'erne med var et lokalt indkøbscenter. Men de mange småbutikker blev udkonkurreret af de supermoderne butikscener.

Jeg vil selvfølgelig studere din artikel nøje, for der er fortsat mange, der har erindringer om Utterslev Torv i gamle dage.

Mange tak for din artikel!

Christian Kirkeby, Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum

Hvilke sogne dækkes af Lokalhistorisk Selskab

for Brønshøj, Husum og Utterslev?

I forbindelse med udvikling af et nyt og overraskende velbesøgt slægtsforskerværktøj *anefund.dk* på nettet, har jeg brug for Jeres hjælp på grund af manglende lokalkendskab.

Har I mulighed for at maile en liste over hvilke sogne foreningen/arkivet dækker?

Den samlede sogneliste for det gamle Københavns amt kan ses på <http://www.anefund.dk/koebenhavns-amt> (nederst på siden)

På forhånd tak!

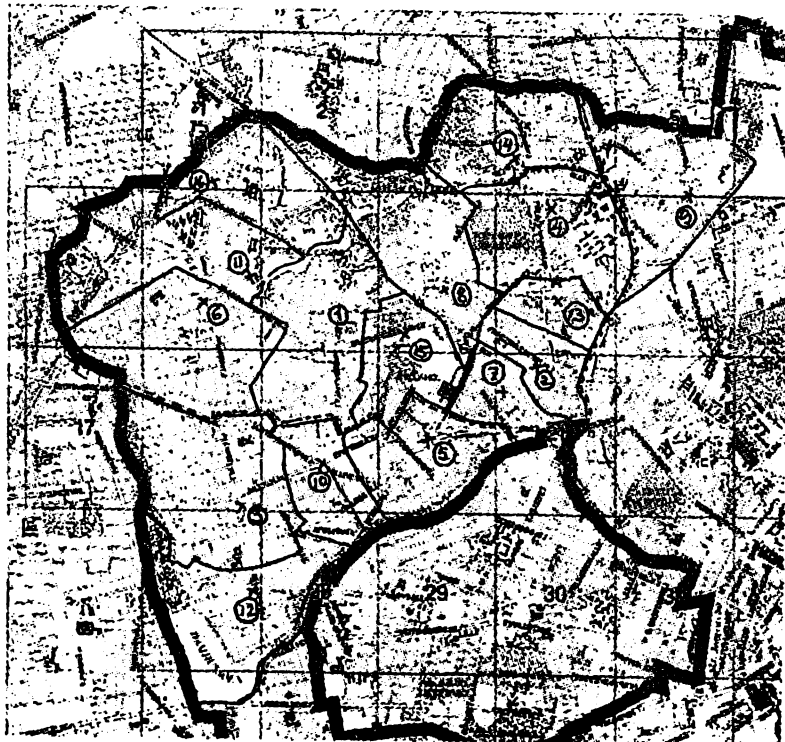
Ole Aalling, anefund.dk

Til Ole Aalling, anefund.dk

Det oprindelige Brønshøj sogn er i dag mange sogne. Jeg har sat en tyk streg til de to hele kirkesogne, der hører til Vanløse Lokalhistoriske Forening og Arkiv, som er Vanløse Sogn og Hyltebjerg Kirkes Sogn.

Det er lidt specielt med Advent Sogn, hvor grænsen af vores to lokalhistoriske Selskab/Forening går midt i gennem dette sogn. Grænsen er mellem Randbølvej & Ådalsvej og videre ad Slotsherrensvej til kommunegrænsen. Dog hører en trekant til Vanløse fra Slotsherrensvej 14 til Husumvej. Lokalhistorisk deler vi ikke gundejerforeningerne ad som folkekirken. Den præcis grænsedragning se på www.slak.dk

KIRKESOGNE I DET OPRINDELIGE BRØNSHØJ SOGN

1. Brønshøj Kirke 1184
2. Kapernaums Kirke 1874-1903/1895
3. Vanløse Kirke 1907/-
4. Grundtvigs Kirke/Biæpebjerg Sogn 1927/40
5. Grøndal Kirke 1928/-
6. Husum Kirke 1928/75-77
7. Ansgar Kirke 1933/ (1921)
8. Utterslev Kirke 1938/63
9. Lundobus Kirke 1938/ 1957
10. Advent Kirke 1940/ 42 - (91 Tårnet)
11. Husumvold Kirke 1942/ 1940 - 1960
12. Hyttebjerg Kirke 1945(51)
13. Tagensbo Kirke 1946/45-70
14. Esdrup Kirke 1946/ 61
15. Bellahøj Kirke 1962
16. Tingbjerg Kirke 1983 /84

Når jeg er i gang, kan jeg også nævne sognene på Vesterbro. Her hedder det Vestre Provsti, og alle sognene her har fælles kordegnkontor på Vesterbrogade 67, som er følgende Kirker: Sankt Matthæus Kirke, Kristkirken, Enghave Kirke, Apostelkirken, Eliaskirken, Mariakirken, Gethsemane Kirke, Absalons Kirke, og Vestre Fængsel Kirke.

I forhold til Kongens Enghave Lokalhistoriske Arkivs område er Enghave Kirkesogns annexkirke med Banehøjkvarteret hørende til Kongens Enghave Lokalhistoriske Arkiv, dog må det siges, at adressen Rektorparken, 2450 København SV. hører til Johannes Døbers Kirke i Valby-Vanløse Provsti.

I Kongens Enhave er de to sogne Frederikshom Kirkesogn og Sjelør Kirkesogn slået sammen til Sydhavnens Sogn.

Men se grænsedragningerne mellem de københavnske Lokalhistoriske Foreninger på www.slak.dk

Med venlig hilsen

Christian Kirkeby, Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev og Vesterbro Lokalhistoriske Forening og Arkiv. (www.lokalhistorisk.dk)
PS. generelt kan vi kun besvare topografiske spørgsmål, ikke om personer.

Kære Christian Kirkeby

Tak for dit fyldestgørende svar og vedhæftede kort samt henvisning til grænsedragningen på www.slak.dk. Hjælpen bliver til stor gavn for de mange brugere af anefund.dk.

Med venlig hilsen

Ole Aalling, anefund.dk

Nørrebro Station - Højbanen.

Råder Foreningen over et fotografi af forretningerne under Højbanen?
Jeg er medlem af både Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev og Nørrebro Lokalhistoriske Forening.

Sidstnævnte forening har jeg spurgt, og fået svar, at det har de ikke, men de ville meget gerne have et sådan fotografi fra 1940 – 50'erne af forretningsrækken.

De fleste der har boet på Nørrebro husker forretningerne der var der tidligere. Mest markant var den imponerende store *La Bella*, en *SKF* Kugleleje forretning, en *Dyrehandel* og en *Møbelforretning*.

Men der skulle også have ligget en *Kaffebar*. Det kunne jeg godt tænke mig at få bekræftet, helst på et fotografi.

Når man var inde i en af forretningerne, var man ikke i tvivl om, hvor man befandt sig, for med faste minutters mellemrum buldrede og rystede det voldsomt når et S-tog, - eller endnu tydeligere et Godstog med 30 tunglastede vogne passerede hen over stedet.

Med venlig hilsen

Freddy H. Christensen, Hyldestubben 20, 2730 Herlev

Vokset op på Tagensvej 162, *1938

Kære Freddy H. Christensen!

Du kunne også have nævnet det ret store dansested, der var under højbanen i 1940'erne og 1950'erne, som var på linie med Prater i Stengade, Barcelona i barakken vistnok i Hans Egede Gade og og tilsvarende barak på Jagtvej-Fensmarks-gade (kan findes i gamle Krak Vejviser). Dansestedet blev vistnok til møbelforretningen og La Bella var vistnok en blomsterforretning. SKF var vistnok en specialiseret isenkræmmer.

Hvis du vil have en chance for foto af højbanens butikker på daværende Lundtoftegade, må du nok tage ind på Københavns Bymuseums fotoarkiv i Absalonsgade nr. 3. Billederne der koster vistnok omkring 400,- kr stykket.

Christian Kirkeby.

DRAMA I EMDRUP

af Thomas Viggo Pedersen

Mange er blevet dræbt med en hånlatter på læben i Emdrupborgs park i årene 1911 til 1917. Efter arbejdstid har de myrdede rejst sig op igen og i højt humør fulgtes med deres drabsmænd ind til byen. For efter at Emdrupborg Højskole havde lukket, blev haven lejet ud til Filmfabrikken Skandinavien, hvis begavede leder producerede en lang række dramatiske stumfilm. Filmene var naturligvis i sort/hvid, men titlerne var til gengæld kulørte: *Storstadens Hyæne*, *Kærlighed ved Hoffet*, *Natcaféens Dronning*, *Den kvindelige Spion fra Balkan* eller *Blodhævnen*.

Manden for det hele var *Søren Nielsen*, 1853-1922. Han blev hønsekræmmer som sin far, men avancerede hurtigt til billetgrosserer, omrejsende karussel-ejer og festarrangør. I 1905 grundlagde han biografen *Biorama* (senere *Triangel Teatret*) og hurtigt derefter andre biografer i hovedstaden og provinsen, i Holland og Oslo, i alt seksten biografer. I 1909 begyndte han selv at optage film til det skandinaviske marked, først under navnet *Biorama* ligesom den første biograf og fra 1912 med betegnelsen *Filmfabrikken Skandinavien*.

De allertidligste film i selskabets historie blev optaget i lokaler på Café Freja på Østerbro. Herefter fandt selskabet eget atelier i tagetagen på en bygning, der lå i Jorcks Passage. Der blev hurtigt for småt, så selskabet byggede 1911 selv et egentligt filmatelier på Emdrupborg. Her lå selskabet, indtil det lukkede i 1917.

Produktionen lå på en halv snes film om året.

En af hans stjerneskuespillere var Jørgen Lund. Han havde kun ét øje og blev derfor naturligt specialist i énøjede roller, stolt kulminerende med Christian den Fjerde i *Elverhøj*. Andre var Arvid Ringheim, senere far til Lise Ringheim, og Elith Pio, hvis karakteristiske stemme vi husker fra utallige hørespil i radioen.

Carl Alstrup arbejdede også for Skandinavien. En af hans film er *Buffetjomfruen fra Lundehuskroen* fra 1911. Den må vi få fat i til en medlemsaften.

Fra *Lersøens Konge*, 1911

ARRANGEMENTER I LOKALHISTORISK SELSKAB

Kastellet søndag den 4 september 2011 kl. 14.00

En omvisning varer ca. 1½ time, og foregår mest udendørs, men vi besøger kirken, en belægningsstue anno 1780 og den gamle arrest, hvor Struense tilbragte sine sidste dage. I et krudttårn, der blev anvendt som civilt fængsel 1817 - 47 er der lavet en lille udstilling. Et nyombygget museum i Norgesporten indgår normalt ikke i omvisningen, men er vel værd at besøge.

Som en særlig fordel for netop vores besøg kan turen udvides til to timer. Så tager vi en vandring på volden ud mod havnen, og vores meget vidende guide, Fleming S. Eriksen, fortæller om hvad vi ser, plus lidt danmarkshistorie.

Lørdag den 17. september 2011 kl. 13.00.

Vi mødes foran Slangerup Raadhus, Kongensgade 18. Rådhuset er en imponant bygning af røde mursten, og den har kamtakkede gavle. Herfra går vi i samlet trop til Smedjen (Aktivitetshuset), hvor vores venskabsforening siden 2008, Lokalhistorisk Forening for Slangerup Egnen, byder på kaffe og brød. Kl. 14.00 drager selskabet på guidet byvandring inklusive besøg i Slangerup Kirke. Programmet slutter ved 16-tiden. Slangerup er en stolt gammel stad, hvor berømtheder som Erik Ejegod (1056) og Thomas Kingo (1634) blev født. I årene 1906-1954 var Brønshøj (nærmere bestemt Lygten ved Nørrebro Station) forbundet med byen via Slangerupbanen, men det går også i dag hurtigt at komme fra Brønshøj til Slangerup – og få en god historisk oplevelse den nævnte lørdag.

Onsdag den 26. oktober 2011 kl. 19.00.

Kulturhuset Pilegården, Brønshøjvej 17. Historien om Håbets Allé – fortalt af journalist Søren Peder Sørensen, der har skrevet en lille række interessante bøger, senest "Herberget i Hillerødgade", 2010. Håbets Allé i Brønshøj har godt hundrede år på bagen og har måske mere end nogen anden vej bidraget til bydelens historie. Her samledes i 1919 en håndfuld unge sportsinteresserede, som lagde grunden til stiftelsen af Brønshøj Boldklub. Her lå i en årrække bydelens første posthus. Og her har en række kendte danske og en enkelt verdensberømt svensk forfatter boet: Erik Bertelsen (Romanserien om Harboøre-fiskerne og sangen "Blæsten går frisk over Limfjordens vande"), Lotte Linck og Stig Dalager, samt minsandten også Astrid Lindgreen. Det bliver spændende at høre om det og de just nævnte m.m.

Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev

Hjemmeside: www.lokalhistorie.webbyen.dk

Formand: Jens Peter Gjaldbæk, Storkebakken 33, 2400 Kbh. NV, tlf. 3860 0547
e-mail: peter.gjaldbaek@get2net.dk

Kasserer: Bo Öhrström, Dyssevænget 74, 2700 Brønshøj, tlf. 4046 9984
e-mail: bo.oehrstroem@gmail.com

I bestyrelsen i øvrigt:

Christian Kirkeby, Ernst Meyers Gade 20, 1772 Kbh. V, mobil 2546 8917,
e-mail: chr.kirkeby@humleby.dk

Kaare Vissing Andersen, Præstekærvej 18, 4.mf., tlf. 3889 0125
e-mail: kv.lokal@viserne.dk

Anne Brix Christiansen, Dyssevænget 74, 2700 Brønshøj, tlf. 4162 9984
e-mail: anne.brix.christiansen@gmail.com

Jørgen Rose, Vestergårdsvej 22 C, st., 2400 Kbh. NV, 3833 5014 / 2489 9194
jorgen_rose@hotmail.com

Suppleant

Anne-Lise Crety, Bjernedevej 13, 2700 Brønshøj
e-mail: alk.cre@gmail.com

Suppleant og redaktør af Nyt fra Lokalhistorien:

Thomas Viggo Pedersen, Tagensvej 256, st.tv., 2400 København NV,
tlf. 3581 1233 / 2812 4024
e-mail: thomas@viggopedersen.dk

Hvis du ønsker at modtage e-mails om Selskabets arrangementer, bedes du indsende egen e-mail-adresse til bo.oehrstroem@gmail.com

Kontingent for 2010: 125 kr. for enkeltmedlemmer, 175 kr. for husstandsmedlemskab og 175 for foreninger/institutioner.

Bankkonto ved kontingentindbetaling: reg.nr. 9570, konto.4 99 24 58

tryk: Tryk & Kopiservice, Bellahøjvej 121, tlf. 3810 1638